

Sygn. akt I ACa 518/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta (spr.) SO del. Aleksandra Janas
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 29 lutego 2012 r., sygn. akt XX CG-G 60/11,

1) oddala apelację;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej 7 710 (siedem tysięcy siedemset dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 518/12

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. domagała się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 1.586.190,18zł netto z ustawowymi odsetkami od dnia wyroku, tytułem zwrotu nakładów poniesionych przez powódkę na zabezpieczenie przed wpływami eksploatacji górniczej salonu ekspozycji maszyn roboczych ciężarowych wraz z zapleczem biurowym oraz serwisem, znajdujących się na działce o nr ewid. (...) położonej w R. przy ul. (...) oraz kosztów procesu.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana przyznała, że strony toczyły pertraktacje o zawarcie ugody i że w ich toku zaproponowała powódce kwotę 524.929,03zł z VAT. Zarzucała ponadto, że powódka nie udokumentowała całości poniesionych nakładów.

Po przeprowadzeniu przez Sąd dowodu z opinii biegłego powódka ograniczyła swe żądanie do kwoty 1.027.495,86zł zarzucając biegłemu że w sprzeczności z zatwierdzonym projektem jedynie część robót zakwalifikował jako zabezpieczające przed wpływami eksploatacji górniczej i bezzasadnie przyjął, że wartość tych robót zamyka się w kwocie 318.228,34zł brutto.

Pozwana nie wniosła zastrzeżeń do opinii.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka jest właścicielem nieruchomości o oznaczeniu geodezyjnym (...) a położonej w R. przy ul. (...) w R., na której wybudowano budynek składający się z trzech segmentów oddzielonych dylatacjami.

Prezydent Miasta R. decyzją nr (...) z 22.01.2008r. zatwierdził projekt budowlany stanowiący załącznik do decyzji – był to projekt opracowany w listopadzie 2007r. przez Firmę (...) z siedzibą w R. oraz wydał pozwolenie na budowę stwierdzając że roboty budowlane należy prowadzić zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, opiniami i uzgodnieniami. Jednym z uzgodnień – opinii była opinia Dyrektora Okręgowego rządu Górniczego w G. z 6.04.2006r. (...) w której określono warunki geologiczno-górnice jak następuje:

- planowana inwestycja zlokalizowana jest na terenie górniczym (...) w R., w którym występuje II kategoria terenu górniczego,
- wartości parametrów deformacji terenu: $E_{max} \leq 3,0 \text{ mm/m}$, $T_{max} \leq 5,0 \text{ mm/m}$, $R_{min} \geq 12,1 \text{ km}$, $W_{max} = 4,02 \text{ m}$,
- istnieje możliwość wystąpienia wstrząsów podziemnych wywołujących przyspieszenia drgań powierzchni o maksymalnej wartości $a \leq 200 \text{ mm/s}^2$,
- poziom zwierciadła wód gruntowych może ulec podwyższeniu.

Wewnątrz parceli w odległości ok. 25 od zachodniej granicy działki występuje uskok (...) o zrzucie (...) ok. 40m na (...) i kierunku (...).

Kolejną decyzją nr (...) z 27 czerwca 2008r. Prezydent Miasta zatwierdził projekt zamienny obejmujący zmianę kubatury obiektu salonu ekspozycyjnego pozostawiając inne warunki decyzji z 22.01.2008r. bez zmian.

W dniu 02 kwietnia 2009r. Prezydent Miasta R. decyzją nr (...) zmienił poprzednie decyzje i zatwierdził projekt zamienny do projektu stanowiącego załącznik do pierwszej decyzji obejmujący zmiany parametrów budynku, aranżacji wnętrza, konstrukcji, zagospodarowania terenu obiektu salonu. Opracowanie projektu poprzedziło sporządzenie dokumentacji badań geotechnicznych – wstępnych w grudniu 2005r. i uzupełniających w kwietniu 2008r. Dokumentacja geotechniczna zawiera następujące ustalenia uwarunkowania i wnioski:

- powierzchnię terenu tworzy i wyrównuje warstwa nasypów powstałych w trakcie budowy autostrady (...),
- wzdłuż zachodniej granicy działki przebiega kabel energetyczny zaś w części północno-wschodniej parcela graniczy z magistralą wodną (...) 1200mm,
- po wschodniej stronie działki występuje lokalna dolinka,
- nasyp posiadają zmienną grubość, a ich miąższość wzrasta w kierunku północno-wschodnim gdzie została zasypana częściowo lokalna dolinka do 7,5m,

nasypy piaszczysto-gliniaste z domieszką humusu, żuźla i gruzu budowlanego powstały w sposób niekontrolowany i nie odpowiadają wymogom budowlanym,

- projektowany obiekt kubaturowy, według dokumentacji geotechnicznej usytuowany był w zachodniej części parceli i miał znacznie mniejsze wymiary (18,14x32,28m) niż budynek wybudowany (25,78x90,78m). w zachodniej części działki występuje zdecydowanie lepsze warunki geotechniczne, a miąższość nasypów nie przekracza 1,5m – w dokumentacji wskazano posadowienie bezpośrednie na warstwie glin twaroplastycznych (warstwa III),

-gorsze warunki występują w części wschodniej parceli

-w przypadku budowy obiektu kubaturowego zaleca się całkowitą wymianę gruntu nasypowego lub posadowienie pośrednie

- pod plac i nawierzchnię zaleca się częściową wymianę gruntu nasypowego na gł. około 1,0m poniżej powierzchni.

Analiza opisu technicznego stanowiącego integralną część projektu budowlanego wskazuje, że powyższe uwarunkowania uwzględniono w pracach projektowych bowiem w opisie technicznym stwierdzono in extenso: „...Na obszarze terenu zalegania gruntów nasypowych dla bezpiecznego posadowienia projektowanego budynku projektuje się uzdatnienie podłoża metoda całkowitej wymiany gruntu. Usunięty grunt należy uzupełnić do poziomu posadowienia gruntem nośnym zagęszczonym i warstwą podsypki piaskowej zagęszczonej do wymaganego stopnia zagęszczenia określonego w projekcie konstrukcyjnym. Wykop pod fundament należy wykonać jako jednoprzestrzenny”. „ Wykop odebrać w obecności uprawnionego geotechnika a osiągnięcie warstwy nośnej lub założonego stopnia zagęszczenia oraz nośności udokumentować wpisem do dziennika budowy...”

Dodatkowe i konieczne nakłady ponoszone przez inwestora przy realizacji obiektu budowlanego na terenie górniczym stanowią różnicę kosztu wybudowania identycznych obiektów na terenie górniczym i poza tym terenem. Tak rozumianego nakładu nie stanowiły roboty ziemne związane z wykonaniem wykopu pod niepodpiwniczony budynek a w szczególności z wymianą gruntu nasypowego nie spełniającego wymogów budowlanych zarówno w obrysie budynku jak i w zakresie wykonanych nawierzchni betonowych i placu ekspozycyjnego. Wymiana gruntu polegała na wywiezieniu gruntu nasypowego zmieszanego przewiezieniu kamienia i piasku w miejsce usuniętych gruntów niebudowlanych, przemieszczenie na terenie budowy i zagęszczenie do stopnia określonego dokumentacją budowlaną. Te wszystkie roboty ziemne nie są związane z wykonaniem zabezpieczenia na wpływy eksploatacji górniczej a są wynikiem niekorzystnych warunków gruntowych jakie występowały w miejscu realizacji inwestycji. Takie stwierdzenie wynika wprost z opracowań geotechnicznych. W dzienniku budowy – tom I widnieją wpisy kierownika budowy o zgłoszeniu do sprawdzenia nośności podłoża gruntowego biurowej części budynku. Sprawdzenia takiego dokonał geolog P. S. zapisuje w dniach 30.07.2008r. i 5.08.2008r „uzyskano wymagane parametry nośności”. W zaistniałej sytuacji wykonanie wymiany gruntu nasypowego na piasek nie została podyktowana koniecznością wynikającą z sytuacji górniczej, lecz normalnych warunków wymiany gruntu niebudowlanego. Ponadto zgodnie z Instrukcją Instytutu (...) Instytutu (...) „Wymagania techniczne dla obiektów budowlanych wznoszonych na terenach górniczych” pkt 4.7.4 „Stosowanie podsypki piaskowych nie jest korzystne przy posadowieniu budynków podlegających wpływowi wstrząsów górniczych. W razie konieczności stosowania podsypki wskazane jest przyjmowanie możliwie małej jej miąższości”. Z analizowanego kosztorysu wynika, że koszt zakupu 1m³ kamienia wynosił 73zł zaś piasku 34,71zł/m³. Oznacza to, że wymiana gruntu nie stanowiła elementu zabezpieczenia wznoszonego obiektu przed szkodami górniczymi bowiem roboty te należałoby wykonać również gdyby budynek jego poszczególne segmenty wznoszono poza terenem górniczym. Konieczność wymiany gruntu nasypowego na grunt odpowiadający wymogom budowlanym wymusiła konieczność wykonania podsypki żwirowo-piaskowej i piaskowej a więc nakłady na ich wykonanie nie stanowiły elementu zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górniczej a jak wynika z przytoczonej wyżej Instrukcji (...) nr (...) stosowanie podsypki nie jest korzystne przy posadowieniu budynków podlegających wpływowi wstrząsów górniczych, a jak ustalono wyżej w opinii Dyrektora (...) przewidziano oddziaływanie wstrząsów. Nie stanowi zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górniczej wykonanie ścianek szczelnych z terenu na głębokość do 14m bowiem ściankę szczelną wykonano celem zabezpieczenia

skarpy ziemnej od strony północnej działki z uwagi na ochronę wodnej magistrali (rurociąg (...) 1200mm) ułożonej pomiędzy autostradą (...) i działką powoda a również dla zachowania bezpieczeństwa ruchu ciężkich pojazdów i maszyn budowlanych poruszających się po nawierzchni.

Nie stanowią elementu zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji dodatkowe dylatacje wykonane w betonie drogowym ponad ilość przewidzianą projektem. Projekt nie przewiduje dodatkowego odwodnienia terenu rozumianego jako zabezpieczenie przed zawodnieniem gruntu na skutek eksploatacji górniczej i wykonanie go – koszty poniesione nie stanowią elementu zabezpieczenia. W części biurowej wykonano ze względów funkcjonalnych klatkę schodową której elementami są ściany z żelbetowych elementów prefabrykowanych i wprawdzie wykonanie klatki schodowej usztywnia bryłę budynku to wykonanie klatki schodowej nie stanowiło elementu zabezpieczeń lecz wynikało z uwarunkowań użytkowych budynku. Klatka schodowa została tak jak cały budynek (jego trzy segmenty) zaprojektowana w żelbetowej prefabrykowanej konstrukcji szkieletowej – klatkę schodową wykonano jedynie w części biurowej – w części serwisowej (dwa segmenty) nie wykonano klatki schodowej. Nie stanowi elementu zabezpieczeń wykonanie dozbrojenia chudego betonu zbrojeniem rozproszonym bowiem takiego zbrojenia się nie stosuje, gdyż chudy beton stanowi podkład pod izolację przeciwwilgociową posadzki betonowej, która jest zbrojona siatka z prętów zbrojarskich. Zbrojenie płyty posadzki przemysłowej z uwagi na duże obciążenia miejscowe jest stosowne niezależnie od posadowienia budynku na terenie górniczym czy też poza tym terenem. Dozbrojenie zbrojeniem rozproszonym chudego betonu nie przewiduje projekt budowlany. Jeśli chodzi o samo ułożenie podkładu z betonu chudego na gruncie to zgodnie ze sztuką budowlaną w przypadku wykonania fundamentu żelbetowego jego ułożenie jest niezbędne niezależnie czy budynek w takiej technologii wznoszony jest na terenach górniczych czy też poza nimi, a więc wykonanie podkładu w obrysie fundamentu nie stanowi elementu zabezpieczenia przed szkodami górniczymi. Uzasadnionym jest natomiast zakwalifikowanie tegoż podkładu jako elementu zabezpieczeń w części wykonanej pod ścianami budynku bowiem ściany stanowią element zabezpieczenia.

Dalszymi elementami zabezpieczenia było:

- ułożenie warstwy poślizgowej z dwóch warstw papą pod stopami fundamentowymi i ścianami,
- wykonanie łąw i wspomnianych wyżej ścian fundamentowych,
- wykonanie podciągów i wieńcy w poziomach stropów w segmencie stanowiącym biuro,
- wykonanie dodatkowych słupów i rygli żelbetowych ramy dosztywniającej w tymże segmencie oraz ściany usztywniającej,
- wykonanie podławy żelbetowej pod stopami fundamentowymi słupów przydylatacyjnych,
- wykonanie ścian fundamentowych w segmentach serwisowych,
- wykonanie uszczelnienia i obróbek blacharskich dylatacji,
- wykonanie instalacji kanalizacyjnej zewnętrznej z zastosowaniem rur o dłuższych kielichach.

Łącznie nakłady poniesione przez powódkę na tak określony zakres robót zabezpieczających wyniósł kwotę 258.722,22zł netto a po uwzględnieniu 23% podatku VAT kwotę 318.228,34zł .

Ustalając stan faktyczny Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych inż. A. F. jako obiektywną oraz w sposób wyczerpujący i przekonywujący umotywowaną. Biegły zdaniem Sądu w sposób logiczny i popart wiedzą specjalistyczną odparł zarzuty powódki umożliwiając Sądowi poczynienie stanowczych ustaleń i z tejże przyczyny Sąd oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy rozważył pierwszym rzędzie zasadność twierdzenia powódki, że dochodzona od pozwanej kwota 1.027.495,86zł stanowi równowartość nakładów poniesionych na wykonanie

dotychczasowych zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej które zostały wykonane w oparciu o zatwierdzony przez Prezydenta Miasta projekt budowlany oraz jego kolejne dwie wersje.

Wskazał Sąd Okręgowy, że sprawy projektowania budowy i udzielania pozwoleń na budowę regulują przepisy ustawy z 7.07.1994r. prawo budowlane (tj. Dz.U. z 2006r. nr 156 poz. 1118 ze zm.). W myśl art. 20 ust. 1 tegoż prawa do podstawowych obowiązków projektanta należy: pkt 1 – opracowanie projektu budowlanego w sposób zgodny z ustaleniami określonymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227) lub w pozwoleniu o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2003r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.), wymaganiami ustawy, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej; a w myśl pkt 2 również uzyskanie wymaganych opinii, uzgodnień i sprawdzeń, rozwiązań projektowych w zakresie wynikającym z przepisów – niedopełnienie obowiązków rodzi odpowiedzialność projektanta na podstawie art. 95 ustawy. Nie budzi więc wątpliwości, że do obowiązków projektanta należy opracowanie projektu uwzględniającego nałożony obowiązek wykonania stosownych zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej. W myśl art. 35 ust. 1 prawa budowlanego przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę i decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego właściwy organ sprawdza:

- zgodność projektu budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu, a także wymaganiami ochrony środowiska, a w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi;

- kompletność projektu budowlanego i posiadanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń oraz informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b., a także zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7;

- wykonanie – w przypadku obowiązku sprawdzenia projektu, o którym mowa w art. 20 ust. 2, także sprawdzenie projektu – przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane i legitymującą się aktualnym na dzień opracowania projektu – lub jego sprawdzenia – zaświadczeniem o którym mowa w art. 12 ust. 7.

Organ administracji architektoniczno-budowlanej Prezydent Miasta nie ma możliwości ingerencji w zawartość merytoryczną projektu – ocenie może podlegać jedynie zgodność przyjętych rozwiązań z prawem i to w zakresie ściśle określonym w ustawie.

Zdaniem Sądu oznacza to, że wadliwie zakwalifikowanie przez projektanta jakiś prac jako robót zabezpieczających przed szkodami górniczymi nie może stanowić podstawy do domagania się objęcia należnym zwrotem nakładów tylko z tej przyczyny, że projekt został zatwierdzony decyzją administracyjną.

Zdaniem Sądu ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie jednoznacznie wykazały, że jedynie część robót stanowiły roboty zabezpieczające przed wystąpieniem szkody w rozumieniu art. 99 prawa geologicznego i górniczego ustawy z 4 lutego 1994r., których wykonanie wymagało poniesienia nakładów w łącznej kwocie 318.228,34zł brutto.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że powódka jest podatnikiem podatku VAT, a więc uiszczony podatek może odliczyć Sąd na podstawie art. 95 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego – ustawy z 4 lutego 1994r. (j.t. Dz.U. z 2005 nr 228 poz. 1947 ze zm.) zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 258.722,22zł stanowiącą równowartość netto koniecznych nakładów na wykonanie zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej.

Koszty procesu Sąd Okręgowy rozdzielił na podstawie art. 100 kpc i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7.746zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach należnych Skarbowi Państwa od pozwanej Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 96 ust. 1 pkt 12 tejże ustawy.

W apelacji od orzeczenia oddalającego powództwo w części dotyczącej kwoty 767090,73 zł. powódka zarzucała naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217, 227 i 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 95 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności niewyjaśnienie rzeczywistych nakładów niezbędnych dla zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górniczej II kategorii terenu górniczego salonu maszyn ciężkich wraz z zapleczem biurowym i serwisem położonych w R. przy ul. (...), a także przez nieuwzględnienie wniosku powódki o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, celem wyjaśnienia okoliczności wskazanych w pismach powódki z 6 lutego 2012r. oraz z dnia 12 grudnia 2011r. Zarzucała również sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez ustalenie, że wysokość uzasadnionych nakładów na zabezpieczenie przed wpływami eksploatacji górniczej salonu ekspozycji maszyn roboczych ciężkich wraz z zapleczem biurowym oraz serwisem znajdujących się na działce powódki wynosi 258 722,22 zł., podczas gdy faktyczna wysokość poniesionych przez powódkę nakładów wyniosła 1027495,86 zł. Błędne ustalenie wysokości poniesionych nakładów doprowadziło również do zarzucanego w apelacji naruszenia art. 95 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego oraz art. 361 k.c. przez zasądzenie niepełnej kwoty poniesionych nakładów.

W oparciu o przedstawione zarzuty domagała się powódka zmiany punktu 2 zaskarżonego wyroku przez zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 767090,73 zł z ustawowymi odsetkami od 29 lutego 2012r., ewentualnie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wносиła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Zbadanie zarzutów apelacji dotyczących poprawności ustaleń poczynionych przede wszystkim w oparciu o opinię biegłego sądowego wymagało – zdaniem Sądu Apelacyjnego – wiadomości specjalnych, stąd Sąd Apelacyjny zasięgnął opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szkód górniczych. Chociaż biegły wbrew zakresowi opiniowania wypowiedział się ponownie o całości zgłoszonych przez powódkę prac zabezpieczających, podczas gdy powinien opiniować wyłącznie w zakresie zagadnień spornych na etapie postępowania apelacyjnego, to jednocześnie z opinii tej można wyprowadzić wniosek o poprawności ustaleń Sądu Okręgowego poczynionych na podstawie opinii biegłego A. F., sporządzonej w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W szczególności niezasadnie zarzucała powódka Sądowi Okręgowemu błędne podzielenie opinii biegłego F. w zakresie zaliczenia wymienionych w pozycjach(...),(...), (...), (...), (...),(...) i (...) kosztorysu z sierpnia 2010r. jako prac zabezpieczających przed szkodami górniczymi. Wymienione w tych pozycjach prace związane były bowiem z normalnie przebiegającym procesem budowlanym budynku o szczególnym przeznaczeniu (salon ekspozycji maszyn roboczych ciężkich wraz z zapleczem biurowym i serwisem). Nie były to prace – co wynika z obu przeprowadzonych w sprawie opinii – wymuszone koniecznością wprowadzenia zmian konstrukcyjnych w celu zabezpieczenia przed wpływami szkód górniczych.

Podkreślić należy, że powódka wybudowała przedmiotowy budynek na gruncie stanowiącym w istocie nasyp pozostały po budowie przebiegającej obok autostrady. Wzniesienie budynku na takim gruncie wymagało zatem – co słusznie podkreślali biegli – właściwego przygotowania podłoża polegającego przede wszystkim na wymianie gruntu. Prace związane z przygotowaniem inwestycji, wymianą gruntu nie mogły zatem stanowić zabezpieczenia przed wpływami szkód górniczych, skoro prace te byłyby konieczne nawet w sytuacji gdyby w pobliżu nie była prowadzona żadna

działalność górnicza. Również prace umacniające skarpe, w której usytuowany jest rurociąg magistrali wodnej nie są wymuszone zabezpieczeniem przed wpływami eksploatacji górniczej, lecz są pracami niezbędnymi w każdym procesie budowlanym umiejscowionym w pobliżu magistrali o określonych parametrach. Jak wynika z opinii biegłych również wybudowanie klatki schodowej w wielokondygnacyjnym budynku nie jest wymuszone zabezpieczeniem przed wpływami górniczymi, lecz spowodowane jest względami użytkowymi i konstrukcyjnymi budynku.

Zgodne i stanowcze wyjaśnienie przez biegłych sądowych tych podstawowych, kwestionowanych w apelacji zagadnień pozwoliło na dokonanie oceny poprawności ustaleń Sądu Okręgowego. Wniosek dowodowy powódki zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym o powołanie innego biegłego został oddalony z uwagi na wyczerpujące i przekonujące wyjaśnienie spornych kwestii opiniami biegłych przeprowadzonymi w obu instancjach.

Z tych względów podstawowe zarzuty apelacji koncentrujące się na błędach w ustaleniach faktycznych okazały się bezzasadne, gdyż Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił zakres i wysokość poniesionych przez powódkę prac zabezpieczających przed wpływami eksploatacji górniczej, nie doszło również do zarzucanego w apelacji naruszenia prawa materialnego przez zasądzenie kwoty niższej niż wartość tych prac

Apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych należało zatem oddalić na mocy art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzono od przegrywającej etap postępowania apelacyjnego powódki na rzecz pozwanej koszty tego postępowania w wysokości wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej i wydatków poniesionych przez pozwaną w postępowaniu apelacyjnym.